

והמילה ילמדו דיני הפסח וקידוש החודש
בכלל ובפרט כלילה ההוא שנטשו בני חורין
ואכלו הפסח ללי כמאכל מלכי ודוק
מהרש"ל:

מהרא"י ז"ל הקשה למה אמר המקום
למשה המזוזות מקודס ומשה
רבינו ע"ה אמר בדברו לישראל להיפך
וחילק בין נתינת הדם ר"ל דיבוק בין הגעת
הדם ר"ל זריקה כו' ואני אומר יותר
התמיה דא"כ למה שינה מרע"ה ואמר
זריקה במקום נתינה ועוד שאלה תמוה
הלא הקצ"ה לא הזכיר כלל חגודת אזור
אלא נראה שהקצ"ה לא דבר בפרטי
הזריקה אלא דרך כלל שינתן הדם לשם
ומ"ה הקדים המזוזות מקוד' שהם
העיקרי' והם שמים ורוב הנתינה עליהם
וחשיב יותר מן המשקוף שהיא נתינה
אחת אבל מרע"ה פרט באיך וצמח תהיה
הזריקה וסידורה ומ"ה לריך להקדים
המשקוף משום מעלין בקודש כו' ודוק
מהרש"ל:

ויקד העם וישתחו פירש"י על צורת
הגאולה ועל ציאת הארץ. וצורת
הבנים ונראה דדייק מדכתיב בתחילה
העם ואח"כ כתיב וישתחו לשון רבים
אלא ללמדך כאלו היה שם קידה א' וצ'
השתחויות ודוק מהרש"ל:

מה שפרש"י צבור השצי לפי שהיו שמחין
לאידן של ישראל ועוד שאמרו כו' ולא
די לו בזה הטעם לחוד שלא יאמרו יראתם
כולו ובפרט לפי מה שפירשנו לעיל שזה
הפ"י הוא מוכרח דא"כ היה משה צדאי
וג"ל דצ"כ ג"ל נמי משה שהיו שמחין
דא"כ הא אין יסורין בלא חטא וא"כ
איך יעשו מפני שלא יאמרו כו' אלא
שהיו שמחין לאיד ומ"מ צעבור זה לחוד
לא היה רואה הקצ"ה לעגש' וחדע שהרי
צבור השפחה שהיו ג"כ שמחין לאידם
ואפ"ה לריבין אנו לפרש שהיו ג"כ
משועבדין בישראל אלא דמשום שמחי

לחוד לא היה רואה הקצ"ה ללקותן ודוק
מהרש"ל:

מה שפרש"י אף הפשוטין כו' מתים חמשה
כו' י"מ למה לא היה ירא שלא יאמרו
משה צדאי כמו שפי' על השבועים וג"ל
דלק"מ חדא דהתם פרט מצבור פרעה עד
צבור השפחה דמשמע תו לא חבל כל
צבור צודאי ואם יוסיפו אין זה אלא
רשעתם ועוד אפשר שאמרו לו צדאי הוא
השיב נשוחים זינו וזה היה להם לבוש
גדולה וק"ל מהרש"ל:

בד"ה ושמלות כו' וזהב ג"כ ואני אומר
מאחר ש' בתחילה הכסף ואח"כ
הזהב ואח"כ שמלות ש"מ שחשובין מן
הכל וס"ס מקשין העול' הלא השכל
מכחיש שהיו הצגדים חשובין מכלי כסף
וזהב וג"ל דצודאי לענין חשיבות סכום
שון פשיטא שהשמלות אינן נחשבין
ומשו"ה הקצ"ה לא הזכירן שישאנו
השמלות כי אם הכסף וזהב לפי שראו
הקצ"ה שיהיה מקוים ואחרי כן ילאו
צרכם גדול אבל זה היה חשיבות הצגדים
כי יודעין היו מלרים שהישראלים היו
מזוינים בלשונם וצמלבושם וא"כ צודאי
ישנו הצגדים כפי נהוג שלהם ואפ"ה
השאלים וזהו החשיבות של השמלות
יותר מכילם מהרש"ל:

פרשת בשלח

מה שפרש"י וחמשי' מזוינים כו' ואח"כ
מפרש ד"א משום דלשון זיון אינו
אלא למלחמה ובאן לא היו אלא לילך
בזיווי של מקום ומ"ה לא היה לו לכתוב
וחמשים אי לאו שצא ללמוד ד"א כו'
מהרש"ל:

בד"ה יחשבו כו' שצמקרא לשון כו' ג"כ
ולי נראה מדלא כתיב פן ישוב מה
ג"ל פן ינחם אלא ש"מ דלא קפיד קרא

חמה שישבו כי בודאי לא (יאלו) [חלא]
מחשבתם לפועל כי לא יניחם יי' חלא שחש
המקום על הירוס דעתם ומחשבו' שכל
פעם יתנו לב להשיב ודוק מהרש"ל:
בד"ה כמו לים סוף כו' נ"צ וצבור זה
נמי פירש כאן סוף לשון קנה הוא כו'
דלא חימא לא חסר לי ויהיה פירש
שהלכו למדבר במקום שיש סוף וקנה
לים על כן פירש שסוף הוא לשון קנה ודוק
מהרש"ל:

בד"ה וראו כו' מרעמסם לסכות כו' נ"צ
ואני אומר שלא ידעו אותן השלוחים
עד היכן מגיע אותו הדבר שאמרו דרך
ג' ימים נלך אם כוונתם לריחוק הדרך
הרי הלכו אותו ביום ראשון וא"כ למה לא
חזרו חלא בודאי כוונת' על הזמן א"כ
מאח' שעבר הזמן ולא בקשו לחזור
הרגישו בדבר וק"ל מהרש"ל:

מה שפירש רש"י ואף לב עבדיו נהפך
לרדוף אחריהם צביל ממונס נ"ל דדיוק
מדכתיב לב עבדיו אל העם דלישנא יתירא
הוא חלא צבור הממון שהיה נעם א"י
מדכתיב לצב פרעה ולא כתיב לב עבדיו
כמו שכתוב צפרש' צא חלא ש"מ שלא
שמו צלב חלא מחמת ממונ'. י"מ צמה
שפיר רש"י שהיה תולה אם לרדוף אם
לאו והלא כבר כתיב ויהפך ופרש"י נהפך
מעצמו וכן הוא האמת מדלא כתיב ויהפך
צפת"ח הה"א וגראה דלק"מ כי בתחילה
כשהוגד לפרעה שסגר עליהם המדבר
נהפך לבו מיד וסגר שסר לילם ודימה
שימלא אותן עדיין חניין בגבולו וכשראה
שהם הלכו אח"כ בדרך הישר לדרכס והו'
לרדוף אחריהם צא קצת מורך צלצו וחיזק
הקצ"ה את לבו לרדוף אחריהם מהרש"ל:
מה שפרש"י אם היה נקוד מלאפוי"ם ר"ל
חולם והעטם כי בחולם הוא כמו מות
שהוא לשון מות בקמץ המ' חבל מת
צור"ק הוא לשון פעול כמו יומת צהר

ואם כן ממילא ממתינו שנמות אותו
מהרש"ל:

בד"ה עלי הדבר כו' ופירש אלי נ"צ ול"י
דדיוק מדכתיב אלי שהוא מיותר
גם הגגינה מסייע וק"ל מהרש"ל:
בד"ה ולקבל חלים וצליסטרואו' ונ"צ ציט
ספרים כתוב לקבל וכו' מחובר
למעלה וזהו מ"ש אח"כ מלאך חלבים
רמז למדת הדין שהיתה גוברת ומדת
הדין הולך למלאך להכילם שלא יזקו
מחלים וצליסטרואות וק"ל מהרש"ל:

בא"ד ושקיצל החלים כו' וצפרשת יתרו
צפסוק ואשא אחכם על כנפי נשרי'
כרש"י צהדי' שהענן היה מקבל החלים
והצליסטרואות לכן ל"ל דרש"י ס"ל ששניהם
ציחד המלאך והענן היו מלילים מחלים
וצליסטרואות כמו שהוא במכילת' כנ"ל:
בד"ה שלשת חלקי כו' חשמורת כו' נ"צ
ומ"ש אח"כ ואומר אני כו' היינו

שסובר שלשון חשמורי' הוא מלשון וישמר
ושמירת וא' שצאשמורת נוספת וכן פירש
הראב"ע ולכך הביא החרגוס שפירש
מטר' גבי ויהיה לכם למשמרת ממילא
הכא ג"כ פי' מטר' וק"ל מהרש"ל:

מה שפירש רש"י חלבי חצי זה משום
דקש' ליה וי"ו וארוממנהו וק"ל
מהרש"ל נר"ל דהאי חלבי חצי קאי אזה
דתחילת המקרא דמלת זה מושך עלמו
ואחר עמו כנ"ל:

מה שפירש רש"י יכסימו כמו יכסום
פירש ו' האחרונה כאלו היא כתובה
צאמצע והוי יכסום והנה אף שלא כתוב כן
מ"מ משמ' צלשונו כמו יכסום וכן הוא
יחזמו כמו יאחזום ומ"ה כתב שהיו"ד
יתיר' וכתב נמי אח"כ שאין לו דומה
בנקוד' והיה ראוי לנקו' יכסימו וי"ו
האחרוני' בחולם שהיא מלאפוס של רש"י
ודוק מהרש"ל:

מה שפירש"י ועד היא פתוחה כו' ר"ל
הוי"ו ועד ולא העי"ן ורבים טועין

בד"ה כשהוא אומר כו' כמ"ד רעואל כו' נ"ב ול"ג דלק"מ כי לשם גבי יתרו הוי איש שם כינוי לאדם חבל גבי משה הוא תואר למעלה האיש שהרי הזכיר משה וכתב ג"כ והאיש משה והיה לו לכתוב ומשה לחוד אם לא לתוארו וא"כ הכא דכתב צבת צבת ולא ידענו מי אוקימנא אמי שקאי איש צתוארו לאפוקי צביוני שכל העולם קרוין כך ודוק מהרש"ל:

בד"ה ואין פרשה כו' נוסח משוששת כו' נ"ב ול"ג שהנוסח ואף לדברי האומר היא עיקר וה"ק פשיטא שלמ"ד אחר מת"ת צא ח"כ וישמע יתרו מתחילה אינה על הסדר ח"כ מפרשינו ויהי ממחרת אחר י"כ נאמי חבל למ"ד קודם מת"ת צא ח"כ נדחק ונאמר שהכל קודם מת"ת נאמי ומ"ש והודעתי את חוקי האלהי ואת תורתיו היינו מקבלת דינים שלמד צמרה דא"ל שלא היה שום סדר ודין ציניהם עד מת"ת ע"כ אמר ואף למ"ד וכו' כלומר ע"כ מוכרח שאינו בסדר כו' ח"כ נפרש ויהי ממחרת אחר י"כ ודוק מהרש"ל:

בד"ה ומדרשו כו' כשיראו כו' פ"י חבל לעולם לא חזרו ומורי מהר"ל ש"י מפראג היתה לו נוסחא אחריתי צתום שהיה כתוב צכן כשראו האש הגדולה וא"כ משמע שהיו חוזרין כשראו האש הגדולה ולכן חמה דא"כ היה ח"ו בעל השכר הגדול של נעשה וגשמע כמו שהאריך ע"ז בספרו אור חדש ע"ש:

מה שפרש"י וצחת עליו אללו ק' והלא כתב צפ' וירא ויעקוד את ילחק צנו וישם אוחו על המזבח ממעל לעלים ויקח את המאכלת לשחוט את צנו וכל היכא דכתב על הוא ממש עליו ולא אלל בדפירש"י הכא צהדיא ח"כ ש"מ דשחיטה על המזבח ממש היה ואפשר דקודם מת"ת שאני כנ"ל:

בד"ה ואם כו' כופר יושט עליו כו' וצ"י פ"י על המכילת כח' וז"ל ואם

צזה וכן קבלתי מאמ"ז וטעות אחרים גרמה ספרים מוטעין שנקוד ועד צקמ"ץ ומ"ה דחקו לפרש דקאי הפתיחה על העי"ן שנקודה צסגו"ל שהיא פתח קטן לאפוקי ועד צלירי שהיא קמץ קטן ואין לשון של רש"י משמע כן ועוד וכי לא נודע ששם הוא לשון עד ומשום הכי הוא צלירי"י אלא עיקר השינויא דוי"ו קדייק ועוד לע"ד פירש של הרצ"ט הטעה אותי שהוא פ"י ויפתחוהו כמו שור וכשז כו' ור"ל קמ"ץ ואין זה ראייה כי הוא פ"י אדרב' שהוי"ו הוא וי"ו של שימוש כמו שפירש להדיא ומ"ה הוא נפתח לאפוקי שלא תהא נקודה צסו"ל צוי"ו של שימוש חבל לרש"י שפירש שהוא מן היסוד אין לו סצרה זו ולא שייך זה ודוק מהרש"ל:

בד"ה ויצא עמלק כו' בסופו נ"ב ולי נראה דדייק מדכתב ויקרא שמו מסה ומריצה על ריב צני ישראל כו' היש י"י צקרציו חס אין לא היה לו לסוים צרעה אלא ה"י לו לכתוב היש י"י צקרציו וגו' וע"כ קרא שמו מסה ומריצה אלא לסמוך וכן משמע מלישגא דרש"י מהרש"ל ולי יראה דדייק מדכתב הכא ויקרא שם המקום מסה ומריצה וגו' ה"ל למכתב גבי וירצ העם עם משה וגו' כי שם הוא מקומו הראוי אלא לכך נסמך לכאן לומר מאחר שאמרו היש י"י צקרציו חס אין לכך נעשו ויצא עמלק וכן דייק ליש"י דרש"י דנקט סמך פרשה זו למקרא זה כו' ודוק נ"ל:

פרשת יתרו

בד"ה לכשתגיייר כו' צ' מ"צ כו' ואפשר הא דכתב רש"י ז' שמות שנקראו לו לא איירי בזמן אחד אלא צשני זמנים והיינו כמו הד"א דמכילתה וכ"ה בספר מעשי י"י: